

นาง เอกในมหะครของกาลิทาส

นายประหยค์ เกษม

ศูนย์วิทยทรัพยากร

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าตามหลักสูตรปริญญาอักษรศาสตรมหาบัณฑิต

แผนกวิชาภาษาตะวันออก

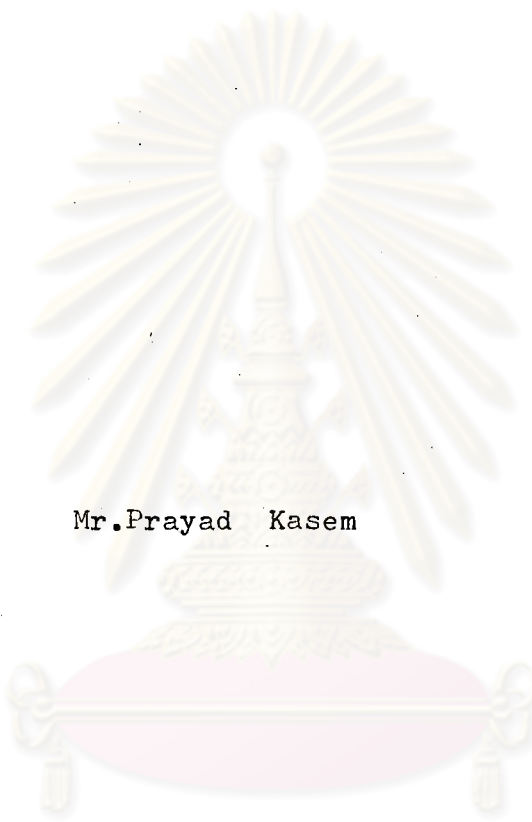
บัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2521

I16441908

HEROINES IN KĀLIDĀSA'S DRAMA

Mr. Prayad Kasem

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts
Department of Eastern Languages

Graduate School

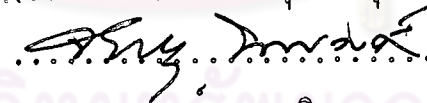
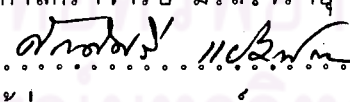
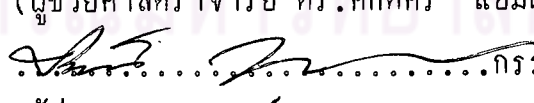
Chulalongkorn University

1978

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : นางเอกในบทละครของกาลิเลโอ
โดย : นายประหยค์ เกษม
แผนกวิชา : ภาษาตะวันออก
อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี พาพานิช

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาค้นคว้าหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....รักษาการในตำแหน่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุประสิทธิ์ บุญนาค)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์..........ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิสุทธ นุษยกุล)
..........กรรมการ
(ศาสตราจารย์ ม.ล.จิราญ นพวงศ์)
..........กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศักดิ์ศรี แย้มนาคดา)
..........กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปราณี พาพานิช)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

หัวข้อวิทยานิพนธ์ : นางเอกในบทละครของกาลิเลโอ
 ชื่อ นิสิต : นายประยงค์ เกษม
 อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี พาพานิช
 แผนกวิชา : ภาษาตะวันออก
 ปีการศึกษา : 2521

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษานางเอกในบทละครของกาลิเลโอตามตำราการละคร สันสกฤต เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของนางเอกในบทละครของกาลิเลโอกับนางเอกใน ตำราการละคร สันสกฤตเป็นประการแรก, เพื่อศึกษารูปร่างของสตรีอินเดียที่ปรากฏ ในบทละครของกาลิเลโอเป็นประการที่สอง และ เพื่อศึกษาการแต่งกายของสตรี อินเดียที่ปรากฏในบทละครของกาลิเลโอเป็นประการที่สาม ผู้วิจัยได้แบ่งวิทยานิพนธ์ นี้เป็น 6 บท คือ บทที่ 1 บทนำ บทที่ 2 กล่าวถึงนางเอกในนาฏยศาสตร์ บทที่ 3 การศึกษาเชิงวิเคราะห์นางเอกในบทละครของกาลิเลโอกับนางเอกในนาฏยศาสตร์ บทที่ 4 การศึกษานางเอกในบทละครของกาลิเลโอกับนางเอกในทศรูปและสาหิตย- ทรปณะ บทที่ 5 การศึกษารูปร่างและการแต่งกายของสตรีอินเดียที่ปรากฏในบท ละครของกาลิเลโอ และ บทที่ 6 บทสรุป จากการศึกษาเรื่องนี้ผู้วิจัยพบว่า ลักษณะ นางเอกในบทละครของกาลิเลโอตรงกับลักษณะนางเอกในนาฏยศาสตร์ เป็นส่วนใหญ่ ในค่านฐานะและการแต่งกายของสตรีอินเดีย สตรีอินเดียได้รับการศึกษาดีและอยู่ใน ความคุ้มครองของผู้ชาย ใช้เครื่องประดับมากมายตกแต่งร่างกาย

Thesis Title : Heroines in Kālidāsa's Drama.
Name : Mr. Prayad. Kasem.
Thesis Advisor : Assistant Professor Dr. Pranee Lapanich.
Department : Eastern Languages.
Academic Year : 1978.

ABSTRACT

This thesis is an attempt to study the heroines in Kālidāsa's drama according to Sanskrit dramaturgy, in order to, firstly, find out the relationships between the heroines in Kālidāsa's drama and those prescribed in Sanskrit dramaturgy; secondly, to study the status of Indian women as depicted in Kālidāsa's drama; thirdly, to study the garments of Indian women, as described in Kālidāsa's drama. This thesis is composed of 6 chapters. Chapter I is an introduction. Chapter II deals with the heroine in the Nāṭyaśāstra. Chapter III is an analytical study of the heroines in Kālidāsa's drama and those prescribed in the Nāṭyaśāstra. Chapter IV is the study of the heroines in Kālidāsa's drama and those prescribed in the Daśarūpa and the Sāhityadarpaṇa. Chapter V is the study of the status and the garments of Indian women, as depicted in Kālidāsa's drama. Chapter VI is the conclusion. It is found that the characteristic

of the heroines in Kālidāsa's drama are similar to those prescribed in the Nāṭyaśāstra. Indian women are well educated and protected by men. They use several kinds of ornaments.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์นี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากบุคคลหลายท่านซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้คือ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราณี พาทานิช อาจารย์ผู้ควบคุมการวิจัย ผู้ให้คำแนะนำและให้ข้อคิดเห็นมาตั้งแต่เริ่มแรกเสนอโครงเรื่อง อาจารย์ได้แนะนำสื่อที่จะใช้ในการค้นคว้าและเป็นผู้ปลูกฝังให้ผู้วิจัยมีความอดทน เข้มแข็งทั้งยังคอยเตือน อบรมสั่งสอนผู้วิจัยด้วยใจเมตตาทุกครั้งที่ผู้วิจัยทำงานผิดพลาด นอกจากนั้นอาจารย์ยังได้สละเวลาตรวจงานแปล แก้ไขเนื้อหาที่ไม่ถูกต้องและไม่สมบูรณ์ ตรวจหลักฐานที่อ้างอิง ตลอดจนช่วยชี้แจงเอกสารสำนวนภาษาให้โดยตลอดซึ่งผู้วิจัยซาบซึ้งในน้ำใจเป็นอย่างยิ่ง

ศาสตราจารย์ ม.ล. จิราญ นพวงศ์, รองศาสตราจารย์วิสุทธ์ บุญกุล, และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ศักดิ์ศรี แย้มนัคคา อาจารย์ทั้งสามท่านเป็นผู้สอนให้ผู้วิจัยมีความรู้ความสามารถในการอ่านและแปลภาษาสันสกฤตซึ่งมีความจำเป็นยิ่งในการวิจัยนี้

อาจารย์ฐานิสร์ ชاکร์ตพงศ์ ผู้วางพื้นฐานการศึกษาภาษาบาลีอันเป็นแนวทางในการศึกษาภาษาสันสกฤตในเวลาต่อมาแก่ผู้วิจัย

อาจารย์เปรม หิมจันทร์ แห่งมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี ผู้มีใจเอื้อเฟื้อยอมสละเวลาช่วยสอนพิเศษภาษาบาลีแก่ผู้วิจัยตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาโดยไม่รู้สึกเหน็ดเหนื่อย ทำให้ผู้วิจัยศึกษาผ่านไปได้ด้วยดีและมีโอกาสได้เขียนวิทยานิพนธ์นี้

คุณชูสาย เกษม ผู้รับภาระงานบ้านทั้งหมดนับตั้งแต่ผู้วิจัยเริ่มเข้าศึกษาจนกระทั่งทำวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จ ทั้งยังคอยช่วยเหลือให้กำลังใจและอำนวยความสะดวกในทุกทางตลอดเวลา

และสูงส่งเหนือสิ่งอื่นใดคือ คุณพ่อคุณแม่ผู้ทุ่มเททั้งกายและใจทำทุกสิ่งทุกอย่างเพื่อความสุขความเจริญของลูก

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
บทที่	
1. บทนำ	
กาฬิหาส.....	1
เรื่องย่อและแนวการเขียนบทละครของกาฬิหาส.....	3
1. มาลวิกาคณินิตร.....	3
2. วิกรโมรวคิย.....	5
3. ศกุนตลา.....	8
ความเป็นมาของปัญหา.....	11
วัตถุประสงค์และขอบเขตของการวิจัย.....	11
วิธีดำเนินการวิจัย.....	11
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	12
2. นางเอกในนาฏยศาสตร์.....	13
1. นาฏยศาสตร์.....	13
2. นางเอกในนาฏยศาสตร์.....	15
2.1 อังการของนางเอก.....	16
2.2 ประเภทของนางเอก.....	20
3. ภาษาที่นางเอกใช้ในบทละคร.....	23

3. วิเคราะห์นางเอกในบทละครของกาลิเลโอตามหลักเกณฑ์ของนาฏยศาสตร์	25
1. อสังการของนางเอกในบทละครของกาลิเลโอ	25
2. นางเอกในบทละครของกาลิเลโอพิจารณาตามประเภทของนางเอก ในนาฏยศาสตร์	31
3. ภาษาที่นางเอกพูดในบทละครของกาลิเลโอ	34
4. นางเอกในทศรูปและสาหิทยทรปณะ	35
1. ทศรูปของธัญชัย	35
2. สาหิทยทรปณะของวิศวานาถ	40
3. นางเอกในบทละครของกาลิเลโอกับนางเอกในทศรูปและ สาหิทยทรปณะ	42
5. ฐานะและการแต่งกายของสตรีอินเดียที่ปรากฏในบทละครของกาลิเลโอ	46
1. ฐานะของสตรีอินเดีย	46
1.1 วัยเด็ก	46
1.2 วัยรุ่น	47
1.3 การเลือกคู่	48
1.4 ชีวิตครอบครัว	51
1.5 หน้าที่ของภรรยา	52
2. การศึกษา	56
3. การแต่งกายของสตรีอินเดีย	59
3.1 เครื่องนุ่งห่ม	59
3.2 เครื่องประดับ	62
3.3 การไว้ผมของสตรีอินเดีย	64

4. ความงามของสตรีตามคตินิยมของอินเดีย	66
5. คุณลักษณะพิเศษบางประการของสตรีอินเดียที่ปรากฏในบทละคร ของกาลิทาส	68
6. บทสรุป	73
บรรณานุกรม	77
ประวัติผู้เขียน	81

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญแนกนุมี และ รูปประกอบ

หน้า

1.แนกนุมี

- แนกนุมีแสดงการจั้ดประเกทนาง เคกของธนกัฎฐัย39

2.รูปประกอบ

- รูปที่ 1 แสดงน้านุงแจะ เกร็องประคั้บสะโพกของสตรีอินเค็ย.....75
- รูปที่ 2 แสดงน้าบ็คอกของสตรีอินเค็ย.....75
- รูปที่ 3 แสดงน้าคจุนหน้าของสตรีอินเค็ย.....76

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

อักษรย่อที่ใช้ในวิทยานิพนธ์นี้

- Abhi : Abhijñāna-śakuntalam of Kālidāsa, translated by C.R. Devadhar and N.G.Suru.
- Daś. : Daśarūpa : A Treatise on Hindu Dramaturgy by Dhanamjaya, translated by George C.O.Haas.
- Māl. : Mālavikāgnimitram of Kālidāsa, translated by C.R.Devadhar and V.N.Manlik.
- Man. : Manusmṛti, translated by George Bühler in the Laws of Manu(Sacred Book of the East,Vol.XXV).
- Nāṭ. : Nāṭyaśāstra : Treatise on Ancient Indian Dramaturgy and Histrionics, ascribed to Bharata-muni, translated by Manomohan Ghosh.
- Sāh. : Sāhityadarpaṇa, written by Viśvanātha Kavirāja and translated by P.D.Mitra and J.R.Ballantyne.
- Vik. : Vikramorvaśīyam of Kālidāsa, translated by M.R.Kale.

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย